

Семенова Ю.А.
semenova.yuliia.a@gmail.com
кандидат філософських наук, доцент,
професор кафедри гуманітарних наук,
Харківська державна академія фізичної культури,
м. Харків, Україна,

Червона С.П.
nesveta@ukr.net
старший викладач кафедри гуманітарних наук,
Харківська державна академія фізичної культури,
м. Харків, Україна

АЛЬТЕРНАТИВНА МЕДИЦИНА В КОНТЕКСТІ ПОВСЯКДЕННОГО СВІТОГЛЯДУ

Світоглядні орієнтації сучасної людини виступають в якості необхідних духовних передумов і ключових детермінант, що дають імпульс її життєдіяльності на основі сполучення «головних» і «другорядних», «своїх» і «чужих», «минулих» і «майбутніх» цінностей і настанов. Світоглядні орієнтації дозволяють людині адаптуватися в сучасному світі, в тому числі в екстремальних ситуаціях, породжених трансформаційними процесами.

На рівні повсякденної практики здоровий глузд починає складатися ще в ранньому дитинстві не у вигляді знання, але як звичка до реакцій, отриманих шляхом суб'єктивного досвіду (дотик, нюх, орієнтація у тривимірному просторі, «стадія дзеркала», сприйняття світла, темряви, болю тощо). Ці стимули та реакції на навколишню реальність змушують ще несвідомий людський організм підлаштовувати свою взаємодію з нею певним чином. Після цього, як зазначає Б.Рассел: «Коли ми починаємо мислити, з'ясовується, що ми вже маємо величезну кількість звичок, які можна назвати «анімальними висновками» ... Інша, донаукова віра, яка зберігається і в науці, є вірою в такі більш менш постійні об'єкти, як люди та речі» [2, 210]. Слід зазначити, що формування здорового глузду залежить не

стільки від персонального досвіду взаємодії з навколишнім світом та спостереженням його явищ, скільки від повсякденного досвіду взаємодії з суспільством, у якому людина живе, а також від стихійно складеного досвіду поколінь попередників, який індивід засвоює в процесі знайомства із загальнолюдською культурою. Власне, минулий досвід та особливості суб'єктивності мають також і негативний вплив на узгодженість здорового глузду та науки, або ж здорового глузду та цілісного й послідовного світогляду, і навпаки – ці особливості можуть створювати умови взаємодії здорового глузду із не науковим знанням. До факторів формування суб'єктивності слід віднести освіту, походження, віросповідання та морально-етичні принципи особистості. Саме вони складають основи повсякденного світогляду і буденного знання, та визначають поведінку особистості в суспільстві. І саме на рівні здорового глузду існує еkleктично сформований світогляд суб'єкта. На рівні повсякденного світогляду світосприйняття людини включає в себе довіру до певних маргінальних суджень та, завідомо розуміючи хибність цих суджень, імітатор науки задля власної вигоди (матеріальної чи моральної) вибудовує формат своїх деформованих ідей під еkleктичну свідомість людини. Так винахідник «нового лікарського препарату» може спиратись саме на авторитетність та «перевіреність часом» складових препарату, тобто на те, що вже давно на слуху у людини. Апеляція до широко відомих «народних методів» підвищує успішність продажу такого нового препарату без врахування його ефективності та можливих побічних ефектів. Далі народний метод замінюється на «давню китайську методику»: людина може не знати сутності цієї методики, або її може взагалі не існувати, але перевіреність часом на рівні здорового глузду завжди викликає відчуття більшої надійності.

При презентації препарату часто відбуваються маніпуляції даними, щодо випробувань препарату, якщо вони взагалі проводились, ігнорується протокол медичних випробувань; не дотримуються принципу рандомізації; поєднуються у графіки дані, які не мають між собою ніякого зв'язку; «невтішні дані» видаляються;

ігноруються учасники експерименту, які вибувають з нього; дослідження перериваються достроково, якщо починає з'являтися «невтішний результат»; маніпулювання часто проводиться навіть із датами початку та закінчення експерименту. Алгоритм роботи подібних представників «альтернативної медицини», окрім цього, може включати в себе не лише використання плацебо-лікування (використання завідомо недієвих препаратів), але й плацебо-діагнози, плацебо-пояснення та, як результат – видимість змін. Часто альтернативна медицина використовує бездоказові твердження щодо захворювань, хибні діагнози [3, 399]. Окрім апеляції до авторитетів, акцент робиться на «ексклюзивності» пропонованих послуг: «перше представництво в країні», «єдиний філіал компанії», «єдиний реалізатор препаратів». У цьому випадку в поле уваги альтернативної медицини потрапляє та частина представників суспільства, які мають недовіру до «традиційних методів» та перебувають у пошуках нових ефективних методик [1], чи не єдиною суттєвою причиною звернення до нетрадиційної медицини є розчарування людини в традиційних методах лікування. Соціальні трансформації й медичні реформи не завжди виявляються ефективними і здатними на високому рівні забезпечити належний рівень охорони здоров'я населення, що є сприятливим для діяльності сумнівних компаній з продажу «нових та ексклюзивних» ліків від різних невиліковних або просто незворотних хвороб чи процесів поступового погіршення здоров'я.

Використана література:

1. Гиренок Ф.И. Фигуры и складки / Гиренок Федор Иванович. – М.: Академический проект, 2014. – 244 с.
2. Рассел Б. Человеческое познание: Его сфера и границы / Б. Рассел; пер. с англ. - К.: Ника-Центр, 2001. - 560 с. - (Серия «ПРОБЛЕМА ЧЕЛОВЕКА»; Вып. 2).

3. Gazniuk L., Semenova Yu. Human health in a risk society. // New stages of development of modern science in Ukraine and EU countries: monograph / edited by authors. 5th ed. - Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2019. - P.393-412.

Харченко О. В.
kharchenko13@gmail.com
аспірант кафедри національної економіки
та публічного управління
ДВНЗ «Київського національного
економічного університету імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна

ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

У методології науки все частіше констатують складність і розмаїття реалій, непередбачуваність наслідків широкомасштабного втручання людини в навколишнє середовище та соціальні процеси. В умовах вкрай нестабільного розвитку ширяться публікації, присвячені категорії невизначеності в рамках різних дисциплін. Стверджується, що невизначеність входить до складу буття людини. Особливий аспект обговорення невизначеності пов'язаний з інноваційним проектуванням в умовах складних реалій у суспільстві та економіці. Протягом всієї історії науки відбувалися трансформації ідеалів і норм наукового дослідження, змінювалося й ставлення до невизначеності.

В умовах невизначеності та ризику людина хоче мати раціональну основу для прийняття розважливих рішень, що дозволяє порівнювати різні варіанти дій та обирати той, що найбільш повно відповідає його цілям і системі цінностей. Наука та філософія повинні допомогти людині у вирішенні складної проблеми вибору.

В історії філософії та науки дослідження проблем невизначеності були присвячені з'ясуванню питання про те, чи є невизначеність суб'єктивною або об'єктивною характеристикою буття. Згідно з першим підходом, невизначеність - це